

SP fractie Weert
Mauritsstraat 35
6006 EJ WEERT

Weert, 18 september 2013

Onderwerp : Voor- en vroegschoolse educatie
Ons kenmerk : 059686

Geachte mw. Geurts,

In uw brief van 1 september 2013 stelt u een aantal vragen naar aanleiding van een krantenartikel over voor- en vroegschoolse educatie.
We waarderen uw betrokkenheid bij dit onderwerp.

Aanvullende informatie.

Vooraf wijzen we erop dat het krantenartikel de landelijke situatie betrof, met een vermelding dat Weert "relatief goed" scoort.

Dit artikel geeft een onvolledig beeld van de situatie in de regio Weert.

In bijlage 1 treft u een samenvatting aan van het rapport van de onderwijsinspectie waaruit blijkt dat Weert goed scoort. Veel scholen en kinderopvang hebben in hun nieuwsbrieven aan ouders de juiste informatie vermeld.

Uw vragen:

- 1 Wordt het geld dat de gemeente krijgt voor het creëren van onderwijsplekken voor achterstandskinderen daarvoor ook volledig besteed?*

Ja, de gemeente Weert zet naast de rijksmiddelen aanvullend gemeentelijk budget in voor onderwijsplekken voor achterstandskinderen. De visie hierachter is dat door preventie en vroegtijdige signalering grotere achterstanden, schooluitval, economische afhankelijkheid en daardoor meerkosten voor de gemeente worden voorkomen.

* Naast onderwijsplekken, biedt de gemeente ook plekken peuteropvang. Er is een vangnetregeling voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag van de belastingdienst. Daarmee beperken we de negatieve gevolgen van rijksbeleid (bezuinigingen op kinderopvang) voor de kwetsbare doelgroep.

* Voor peuters met een taalachterstand wordt een gratis derde dagdeel aangeboden.

* Op school krijgen kleuters in de schakelklas 8 uur per week extra taalstimulering.

* Ouders worden actief benaderd en gestimuleerd tot deelname aan het door de gemeente gesubsidieerde programma OpStap en andere ouderactiviteiten.

* Het Centrum voor Jeugd en Gezin biedt gratis oudercursussen over taalontwikkeling bij jonge kinderen. Zie www.hetcjg.nl

* Door interne afstemming wordt getracht te voorkomen dat doelgroeppeuters door financiële belemmeringen geen gebruik kunnen maken van peuteropvang.

* De rijksinspectie en accountant melden bij hun jaarlijkse controle dat de middelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden rechtmatig en doelmatig worden ingezet.

- 2A. Door welke instantie wordt bepaald of een kind tot deze doelgroep behoort?
2B. Wordt dit bepaald door het opleidingsniveau van ouders of telt de feitelijke achterstand van het kind mee?

De gemeente Weert gaat verder dan de landelijke criteria (laagopgeleide ouders) en biedt ook peuters die door de wijkverpleegkundigen of medewerkers van de kinderopvang worden gesignaleerd extra ondersteuning en een derde gratis dagdeel. De inspectie heeft Weert op dit punt een voorbeeld voor anderen genoemd.

- 3A. Zijn er in de gemeente Weert concrete afspraken tussen de voorschoolse educatie en de basisscholen over het lesprogramma?
3B. Wanneer er sprake is van afspraken, wordt er aan deze afspraken voldaan?

In bijlage 2 zijn de resultaatafspraken tussen alle partijen opgenomen.

4. A. Hoe wordt gemeten of de taalachterstand bij jonge kinderen weggewerkt is?
B. Wat zijn in grote lijnen de resultaten?

Zie hierover de afspraak in bijlage 2. Met betrekking tot de resultaten kan worden gemeld dat de CITO-score in groep 8 Weert-breed boven het landelijk gemiddelde ligt. Lastig is dat niet is te herleiden of dit het gevolg is van de extra inzet. Landelijk blijkt dat een eenmaal opgelopen taalachterstand zeer weerbarstig is. In evaluaties met kinderopvang en onderwijs meldt het veld dat de extra inzet meerwaarde biedt.

Een belangrijke factor is de actieve houding van ouders. Kinderen zijn meer thuis dan op school. Om het geleerde te laten beklijven is de thuisomgeving van groot belang. Vandaar dat we actief inzetten met een veelomvattend aanbod aan ouderactiviteiten. Het is echter aan ouders om de extra inzet van gemeente, kinderopvang, school en welzijnsinstelling te versterken.

5. Wordt er voldoende ingespeeld op de onderlinge niveaoverschillen en hoe wordt dat getoetst?

Vanuit de gemeente wordt subsidie verstrekt voor een gratis extra dagdeel, 8 uur extra schakelklas, ouderactiviteiten als OpStap en gratis cursussen.

Onderwijs is aan zet bij het adequaat inspelen op niveaoverschillen. De VVE-inspectie heeft de bezochte scholen met een voldoende beoordeeld.

We hopen u met deze antwoorden voldoende te hebben geïnformeerd.

Bij vervolgvragen kunt u contact opnemen met mw. R. Klaessen van de afdeling OCSW, tel. 0495 575486

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

M.H.F. Knaapen
gemeentesecretaris

A.A.M.M. Heijmans
burgemeester

Bijlage(n) : 1. Samenvatting rapport VVE-inspectie
2. Resultaatafspraken partners VVE

Onderwijsinspectie Voor- en Vroegschoolse educatie Weert 2012.

De onderwijsinspectie heeft een oordeel gegeven over VVEbeleid en uitvoering in Weert, op basis van vragenlijsten en bezoeken aan gemeente, voor- en vroegscholen en documentenanalyse. De rapportages zijn in te zien op de site van de onderwijsinspectie.

Het gemeentelijk beleid heeft de volgende score:

Voorbeeld voor anderen: 1x

Voldoende: 10 x

Verbeterpunt: 2x

Verbeterafpraak: 1x

Voorbeeld voor anderen:

- De brede doelgroepdefinitie (naast landelijk criterium ouders minder dan 2 jaar vmbo, ook peuters die van JGZ of peuteropvang de indicatie "risico op taalachterstand krijgen). De verbreding dat leidsters actief signaleren/indiceren is een voorbeeld voor anderen.

Voldoende:

- er zijn voldoende VVE-kindplaatsen beschikbaar
- gemeente blijft actief toeleiden en monitort niet-bereik
- bereik van de doelgroep
- ouderbeleid (actief informeren, participatie stimuleren)
- integraal programma
- externe zorg is goed geregeld
- doorgaande lijn voorschools-schols
- gemeentelijke coördinatie
- GGD- en HKZ oordeel zijn positief
- Gemeentelijk subsidiekader biedt voldoende ruimte

Verbeterpunt:

- interne kwaliteitszorg voor en vroegscholen; de gemeente zou een kwaliteitssystematiek moeten verwachten voor resultaten, kwaliteit en uitvoering van VVE
- systematische evaluatie en verbetering; aanvullend op goed practises en bijstelling subsidie dient gemeente te vragen om jaarlijkse VVE-evaluatie (doelgroepbepaling, bereik, toeleiding, doorgaande lijn, warme overdracht en opbrengsten)

Afspraak:

- gemeentelijke VVE resultaatafspraken; de proces- en inspanningsafspraken zijn prima, maar dienen te worden aangevuld met resultaatafspraken als bijvoorbeeld "het aantal kinderen dat een niveau stijgt" en "het aantal kinderen dat minimaal met niveau C start in groep drie". De inspectie constateert dat er afspraken zijn gemaakt over volgen van de ontwikkeling, maar deze dienen te worden geformaliseerd.

Ambtelijke reactie:

In de verbeterafpraak is gevraagd om vastleggen van de kwaliteitssystematiek en evaluatie. In de praktijk gebeurde dat al, activiteiten worden in overleg geëvalueerd en waar nodig verbeterd. Dit heeft geleid tot het hoge kwaliteitsniveau (voldoende tot voorbeeld voor anderen).

De opdracht was om daden in woorden vast te leggen, zodat de inspectie kan constateren dat evaluatie wel degelijk plaatsvindt. Daarnaast is Weert-breed een afspraak gemaakt over de na te streven niveauverbetering bij VVE-peuters. In augustus 2013 heeft de inspectie ons geïnformeerd dat onze verbeterafpraak naar tevredenheid is opgepakt.

VVE op scholen/kinderopvang

Naast het gemeentelijk beleid is ook de praktijk op voor- en vroegscholen beoordeeld.

Er 7 scholen, 4 kinderdagverblijven en 1 peuterspeelzaal bezocht.

- * Psz Pinokkio - bs Leuken
- * KDV Rakkertjes - Odaschool/Uitkijktoren
- * Keentjes - bs Dal
- * KDV Dolfijn - bs Aan de Bron
- * Bs Moesel

De rapportages zijn in te zien op de website van de inspectie.

Over het algemeen scoren de voor- en vroegscholen op veel punten voldoende:

- * kwaliteit van pedagogisch handelen
- * kwaliteit van educatief handelen

* gebruikte programma's stimuleren de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Verbeterpunten zijn:

- Dubbele bezetting op daltijden
- Scholing VVE
- Ouderbeleid instellingen
- Intake
- Participatie ouders, stimuleren tot thuis VVE activiteiten ontplooiën
- Informeren van ouders over ontwikkeling kind

Scholen en kinderopvang kunnen nog winst behalen bij het vergroten van ouderbetrokkenheid en doorgaande lijn (coördinatie voor-vroegschool). De inspectie wijst op doelgerichte planning en begeleiding, planmatige differentiatie naar ontwikkelingsniveau en evaluatie.

Ambtelijke reactie:

In de Lokale Educatieve Agenda zijn ouderparticipatie en doorgaande lijn aandachtspunten. De gemeente subsidieert oudergerichte programma's als OpStap, Verteltas, scholing "Triple P" waarbij steun bij positief opvoeden wordt aangeboden aan ouders. Indien een peuter een gratis derde dagdeel VVE krijgt toegewezen, verplichten we de ouder tot deelname aan ouderactiviteiten. Verbetering van doelgerichte planning ("wachtijd" voor kinderen beperken) en differentiatie behoren tot de verantwoordelijkheid van management van voor- en vroegschool. De gemeente zal hiervoor wel aandacht vragen bij de VVE-overleggen, die een extra impuls krijgen.

RESULTAATAFSPRAKEN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE 2013

De werkgroep VDB is in de vergadering van 4 juni 2013 akkoord gegaan met de volgende resultaatafspraken VVE voor Weert, op basis van gezamenlijk uitgesproken visie, doelen, acties in de LEA notitie Weert-Nederweert.

Op basis van gegevens uit onderstaande afspraken kunnen we resultaatgericht werken. We krijgen een beeld van het non-bereik, van de grootte van de VVEgroep en van de resultaten die extra ondersteuning oplevert.

TOELEIDING:

1. JGZ signaleert en registreert 0-2 jarigen met een risico op taalachterstand.
Bestaande criteria:
  - laagopgeleide ouders
  - thuistaal is niet nederlands
  - geïsoleerd gezin
  - eigen bevinding wijkverpleegkundige (obv Samen Starten).
2. JGZ zet de door gemeente gesubsidieerde extra tijd in voor toeleiding naar voorschoolse voorziening of info-bijeenkomst en verstrekt zo nodig een aanvraagformulier gemeenteplaats peuteropvang.
3. JGZ schakelt PUNT welzijn in voor extra huisbezoek gericht op toeleiding en ouderparticipatie peuteropvang.
4. JGZ registreert **aantal** niet-bezoek peuteropvang bij 2-4 jarigen en deelt deze info met de gemeente en PUNT welzijn.
5. PUNT welzijn registreert het aantal gezinnen dat ivm toeleiding is bezocht en het aantal deelnemers van info-bijeenkomsten.
6. Vraagwijzer PUNT welzijn helpt ouders met aanvraagformulieren kinderopvang.
7. Alle kinderopvang geeft aan de gemeente jaarlijks per 1 september het **aantal** 2-4 jarigen in de opvang door. Streven: ook de **namen** van deze peuters worden doorgegeven zodat de niet-bezoekers bekend zijn en gerichte toeleiding kan volgen.
8. Gemeente informeert halfjaarlijks alle ouders van 1,5 -3,9 jarigen over peuteropvang.
9. Peuteropvang, PUNT welzijn en JGZ krijgen VVE budget voor extra formatie/dagdelen, externe ondersteuning, en/of bijscholing.

VOORSCHOOLSE EDUCATIE

1. Peuteropvang en kinderopvang gaan nog meer samen, waardoor heterogenere groepen ontstaan.
2. Peuteropvang signaleert peuters die in aanmerking komen voor VVE. Criteria:
  - laagopgeleide ouders
  - thuistaal is niet nederlands
  - eigen bevinding pedagogisch medewerkster i.o.v. locatiemanager
3. Gemeente biedt vangnetregeling voor niet-belastingouders en minima. Via 1 gezamenlijk aanvraagformulier wordt passende peuteropvang aangeboden.
4. Gemeente biedt gratis derde dagdeel aan voor VVE-peuters. **Gemeente, PUNT welzijn en kinderopvang stimuleren ouders dringend om mee te doen aan ouderparticipatie. Ouders met een uitkering worden hier door de afdeling WIZ op aangesproken.**
(opmerking: gemeente mag geen gratis 3^e dagdeel aanbieden aan "belastingouders")
5. **Gemeente informeert ouders met gemeenteplekken peuteropvang over o.a. participatie en stimuleert met drang en dwang de ouders van peuters met VVE-dagdelen tot "verplichte" deelname aan ouderactiviteiten.**
6. Peuteropvang zet resultaten van landelijk onderzoek "VVE werkt indien leerkracht de tijd effectief benut en alert omgaat met de kinderen en taalmomenten" om in acties.
7. Kinderopvang Humanitas werkt met "kijk mij nou" waarin observatiegegevens op 8 gebieden jaarlijks worden vastgelegd. Hierdoor is de ontwikkeling van peuters te volgen. Kinderopvang Humanitas monitort jaarlijks de stijging op taalgebied. Peuteropvang geeft van alle **VVE**peuters en peuters met een gemeenteplek het overdrachtsformulier/lijst welbevinden aan PO en zorgt voor een warme overdracht.
8. Kinderopvang en PO hebben 2 x per jaar een leerlingbespreking over peuters die beduidend uitvallen op taal of andere onderdelen. Uren vallen onder gemeentesubsidie.
9. Gemeente/kinderopvang subsidieert/organiseert 2 avonden voor pedagogisch medewerkers over VVEgerelateerde thema's.
10. Peuteropvang, JGZ, scholen en PUNT welzijn stemmen af als activiteiten moeten worden bijgesteld. Hiertoe wordt 2 x per jaar een VVE/schakelklasoverleg georganiseerd op niveau Weert Zuid/Weert Noord.
11. Gemeente faciliteert ondersteunende activiteiten als formatie JGZ voor afstemming, formatie PUNT welzijn en Centrum voor Jeugd en Gezin voor informatie/advies aan en participatie van ouders.

VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

1. Scholen vragen bij aanmelding actief naar bezoek peuteropvang en het overdrachtsformulier (lijst welbevinden).
2. Scholen registreren **aantal** kleuters die bij start school geen voorschoolse voorziening bezochten en delen deze info met gemeente.
3. PO laat **VVEpeuters** automatisch instromen in Verteltas/Schakelklas/OpStap en biedt extra taalondersteuning aan VVEkleuters.
4. PUNT welzijn biedt zsm vanaf begin schooljaar ouderbijeenkomsten aan met bekende VVEpeuters/kleuters en zorgt in overleg met onderwijs voor snelle instroom van nieuwe deelnemers.
5. Streven: PO ontvangt van **alle** peuters een overdrachtsformulier/lijst welbevinden. Dus "ja, tenzij ouders weigeren" i.p.v. "mits ouders goedkeuren".
6. Kinderopvang en PO hebben 2 x per jaar een instroombespreking over peuters die beduidend uitvallen op taal of andere onderdelen. Uren vallen onder gemeentesubsidie.
7. Scholen krijgen VVE budget voor extra formatie/externe ondersteuning/bijscholing.
8. Alle VVE-scholen en kinderopvang organiseren een apart overleg (zie 9) met als doel gezamenlijke afspraken over toetsresultaten van extra VVE-dagdelen, schakelklas en OpStap te evalueren en delen de info met gemeente. Peuteropvang monitort de opbrengst bij VVEpeuters via halfjaarlijkse registratie op de lijst welbevinden. Hierop staat voor 5 ontwikkelgebieden de voortgang van elke peuter vermeld.
9. Scholen nemen een starttoets af bij alle VVE kleuters. Bij kinderen die bijna geen of zeer gebrekkig Nederlands spreken wordt de P1 toets afgenomen. Bij kinderen die zich in het Nederland kunnen uitdrukken wordt de P2 toets afgenomen. Na het afnemen van de toets wordt de vaardigheidsscore vastgesteld. **De minimale vooruitgang in een half jaar is de vaardigheidsgroei die hoort bij het landelijk gemiddelde.** Het streven is een hogere vaardigheidsgroei om iets van de achterstand in te halen. Elk half jaar wordt per schakelklasleerling de vaardigheidsgroei inzichtelijk gemaakt en wordt een analyse gemaakt bij onvoldoende groei. Schakelklasleerlingen krijgen 8 uur extra begeleiding in de klas.
Daarnaast worden minimaal 25 VVE-ouderactiviteiten georganiseerd samen met PUNT Welzijn. Deze zijn gericht op informatie en het vergroten van ouderparticipatie.
PUNT welzijn registreert de deelname van VVE-ouders.
10. Peuteropvang, JGZ, scholen en PUNT welzijn stemmen af als activiteiten moeten worden bijgesteld. Hiertoe wordt 2 x per jaar een VVE/schakelklasoverleg georganiseerd op niveau Weert Zuid/Weert Noord.
11. Scholen geven de namen van schakelklasleerlingen door aan de gemeente (wettelijk verplicht).
12. Gemeente informeert alle ouders van 3-jarigen jaarlijks via algemene brieven over start basisschool.
13. Gemeente faciliteert schoolondersteunende activiteiten als OpStap, weerbaarheidstrainingen, ondersteuning door Centrum voor Jeugd en Gezin en op enkele scholen Jeugd- en Gezinswerkers.